

KÚRIA

Bfv.II.1618/2015/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év január hó 27. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt fiatalkorú I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványát elbírálva a Nyíregyházi Járásbíróság 26.Fk.903/2014/40. számú ítéletét fiatalkorú V. rendű terhelt tekintetében megváltoztatja annyiban, hogy a végrehajtásában 3 (három) év próbaidőre felfüggesztett 1 (egy) év fiatalkorúak fogháza büntetés kiszabását mellőzi és őt 2 (kettő) évre próbára bocsátja.

Egyebekben a megtámadott határozatot V. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

A Nyíregyházi Járásbíróság a 2015. április 1. napján tartott tárgyaláson meghozott, kihirdetett és fellebbezés hiányában aznap jogerős 26.Fk.903/2014/40. számú ítéletével fiatalkorú V. rendű terheltet bűnösnek mondta ki csoportosan elkövetett rablás büntetében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés c) pont]. Ezért őt 1 év - végrehajtásában 3 év próbaidőre

felfüggesztett - fiataalkorúak fogházára ítélte. Megállapította, hogy pártfogó felügyelet alatt áll, és vele szemben 200 forint erejéig vagyonelkobzást rendelt el. Kötelezte továbbá bünygyi költség megfizetésére.

II.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség nyújtott be Bf.1406/2015/2. szám alatt felülvizsgálati indítványt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján - a fiataalkorú V. rendű terhelt javára a büntetőjog - minősítésen túli - más szabályának megsértése folytán törvénysértő büntetés kiszabása miatt.

Az indítvány szerint a Btk. 106. §-a (2) bekezdésének 2. mondata alapján azzal szemben, aki az elkövetéskor a tizennegyedik életévét nem töltötte be, csak intézkedés alkalmazható.

A rövidítetten szerkesztett alapítélet nem tartalmazza az alanyi és tárgyi büntetéseksizabási tényezőket. Erre figyelemmel a megyei főügyészség azt indítványozta, hogy a Kúria tanácsülésen hozandó határozatával az alapítéletet helyezze hatályon kívül, és a járásbíróságot utasítsa új eljárásra.

A Legfőbb Ügyészség az Fk.BF.1515/2015. számú átiratában a megyei főügyészség felülvizsgálati indítványát fenntartotta és kiegészítő indokolás mellett azzal megegyező indítványt tett.

A fiataalkorú V. rendű terhelt és védője a felülvizsgálati indítványra és a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára nem tett észrevételt.

III.

A Kúria az állapította meg, hogy az ügyész felülvizsgálati indítványa és a Legfőbb Ügyészség nyilatkozata - az alábbiak szerint - alapos.

1.

A felülvizsgálati eljárásban a Kúria a megtámadott határozatot főszabályként csak az indítvánnyal megtámadott részében és csak az indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 423. § (4) bekezdés].

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján - a büncselekmény törvénysértő minősítésén túl - a büntetőjog más szabályának megsértése miatt helye van felülvizsgálatnak.

A fiataalkorú V. rendű terhelt 2001. január 18-án született, így a büncselekmény elkövetésekor, 2014. január 1-jén, a tizenkettedik életévét már betöltötte, de a tizenharmadik életévét még nem.

A Btk. 105. §-ának (1) bekezdése szerint fiataalkorú az, aki a bűncselekmény elkövetésekor tizenkettedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat nem.

A Btk. 16. §-a úgy rendelkezik, hogy nem büntethető, aki a büntetendő cselekmény elkövetésekor a tizennegyedik életévét nem töltötte be, kivéve az emberölés [160. § (1)-(2) bekezdés], az erős felindulásban elkövetett emberölés (161. §), a testi sértés [164. § (8) bekezdés], a rablás [365. § (1)-(4) bekezdés] és a kifosztás [366. § (2)-(3) bekezdés] elkövetőjét, ha a bűncselekmény elkövetésekor a tizenkettedik életévét betöltötte, és az elkövetéskor rendelkezett a bűncselekmény következményeinek felismeréséhez szükséges belátással

A Büntető törvénykönyv a jogállami követelményeknek (nulla poene sine lege) megfelelően tételesen meghatározza, hogy a bűncselekményt elkövető személyekkel - s így a felrótt rablás elkövetésekor a tizenkettedik életévét már betöltött fiataalkorú V. rendű terhelttel szemben - milyen büntetőjogi szankciók alkalmazását teszi lehetővé, illetve kötelezővé.

A Btk. 106. §-a (2) bekezdésének 2. mondata úgy rendelkezik, hogy azzal szemben, aki a bűncselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét nem töltötte be, csak intézkedés alkalmazható. A járásbíróság a büntető anyagi jog e mérlegelést nem tűrően alkalmazandó szabályát megsértve szabott ki büntetést az V. rendű terhelttel szemben.

2.

A Be. 427. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak. A Be. 428. §-ának (1) bekezdése azonban azt is lehetővé teszi, hogy a Kúria a határozatot hatályon kívül helyezze és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítsa, ha a 427. § (1) bekezdése szerinti határozat meghozatala az iratok alapján nem lehetséges.

A Legfőbb Ügyészség azt indítványozta, hogy a Kúria ne maga küszöbölje ki a törvénysértést, hanem ennek érdekében helyezze hatályon kívül a jogerős ügydöntő határozatot és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására és új ügydöntő határozat hozatalára. Az ügyészség szerint a Be. 259. § (1) bekezdésének alkalmazásával rövidített indokolással szerkesztett alapítélet nem tartalmazza a büntetéskiszabás alanyi és tárgyi tényezőit [Btk. 80. § (1) bekezdés, 56. BKv számú büntető kollégiumi vélemény], ezért csak a hatályon kívül helyezést követő

megismételt eljárásban biztosítható V. rendű terhelttel szemben a megfelelő joghátrány alkalmazása.

A Kúria a szankcióalkalmazás kérdéskörét megvizsgálva mindenekelőtt azt tekintette át, hogy a tizennegyedik életévét be nem töltött fiataalkorú V. rendű terhelttel szemben milyen intézkedések alkalmazásának a lehetősége merülhet fel.

Amint azt nyilatkozatában a Legfőbb Ügyészség is helytállóan kimunkálta, a bűncselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét be nem töltött személlyel szemben a megrovás, a próbára bocsátás és végső soron a javítóintézeti nevelés, valamint - ha az ítélet meghozatalakor a tizenhatodik életévét betöltötte - a jóvátételi munka alkalmazható.

A kifejezetten súlyos bűncselekményt - a minősített rablást - társtettesként (bár az elkövetői alakzatok megjelölését a Nyíregyházi Járásbíróság elmulasztotta) - elkövető V. rendű terhelttel szemben - akit fiatal kora ellenére a járásbíróság szabadságvesztéssel sújtott - a megrovás alkalmazása fel sem merülhet.

Az is kétségtelen, hogy a Járásbíróság szabadságelvonással nem járó szankciót tartott indokoltnak vele szemben, ezért sem alkalmazott nyomban szabadságelvonással járó javítóintézeti nevelést.

Mindezek után - tiszteletben tartva a bíróságnak azt a jogerős döntését, amelyet az ügyész, a terhelt és a védő is elfogadott - a Kúria egyetlen intézkedés, a próbára bocsátás alkalmazására látott lehetőséget.

A Btk. 116. §-ának (1) bekezdése szerint fiataalkorúval szemben próbára bocsátásnak bármely bűncselekmény esetében helye van. A (2) bekezdés szerint pedig a próbaidő tartama egy évtől két évig terjedhet.

Erre tekintettel a Kúria - szem előtt tartva a felrótt bűncselekmény jelentős tárgyi súlyát is - a bűncselekmény elkövetésekor a büntethetőség alsó korhatárát alig meghaladó fiataalkorú V. rendű terheltet próbára bocsátotta és a próbaidő tartamát a maximális, 2 éves tartamban határozta meg.

Az intézkedés alkalmazásának a felülvizsgált, rövidített indokolással ellátott ügydöntő határozatban foglalt adatok alapján nem volt akadálya, és a Kúria szerint egy megismételt eljárás sem segítette volna elő a megalapozottabb szankció-alkalmazást az V. rendű terhelttel szemben.

A Btk. 119. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében a fiataalkorú a

próbára bocsátás próbaideje alatt pártfogó felügyelet alatt áll. Erre figyelemmel a Kúria nem érintette az alapítéletnek azt a megállapítását, hogy az V. rendű terhelt pártfogó felügyelet alatt áll, és a felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására vonatkozó rendelkezésen kívül hozott egyéb rendelkezéseit sem.

A kifejtettek folytán a Kúria - a Be. 424. §-a (1) bekezdésének 1. fordulata alapján tanácsulésen eljárva, a Be. 420. § (1) bekezdése 1. mondatának 1. fordulata szerinti összetételben -, miután a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerint hivatalból vizsgált feltétlen eljárási szabálysértést nem észlelt, a felülvizsgálati indítványnak helyt adott. A megtámadott határozatot - a Be. 427. § (1) bekezdésének b) pontja alapján - a fiatalkorú V. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta annyiban, hogy a végrehajtásában 3 (három) év próbaidőre felfüggesztett 1 (egy) év fiatalkorúak fogháza büntetés kiszabását mellőzte és őt 2 (kettő) évre próbára bocsátotta. Egyebekben a megtámadott határozatot az V. rendű terhelt tekintetében - a Be. 426. §-a alapján - hatályában fenntartotta.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. január 27.

Dr. Molnár Gábor Miklós s. k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s. k. előadó bíró, Dr. Tuba István s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
NYM